

NHẬN DIỆN THÁCH THỨC PHÁP LÝ ĐỐI VỚI ỨNG DỤNG TRÍ TUỆ NHÂN TẠO TRONG NGHIÊN CỨU KHOA HỌC XÃ HỘI VÀ NHÂN VĂN Ở VIỆT NAM

HOÀNG KIM KHUYÊN *

Tóm tắt: Bên cạnh những lợi ích to lớn mà trí tuệ nhân tạo (Artificial intelligence - A.I.) mang lại, thế giới cũng đang đối mặt với lo ngại ngày càng gia tăng về các vấn đề đạo đức, pháp lý và xã hội trong ứng dụng A.I.. Đối với Việt Nam, dù đã ban hành Chiến lược quốc gia về nghiên cứu, phát triển và ứng dụng A.I. đến năm 2030 nhưng việc ứng dụng A.I. trong khoa học xã hội và nhân văn vẫn thiếu sự chuẩn bị đầy đủ về học thuật và chính sách, thể hiện ở chỗ chưa có quy định pháp luật chuyên biệt điều chỉnh hoạt động nghiên cứu, chưa có căn cứ pháp lý rõ ràng để xác lập, phân định quyền sở hữu trí tuệ đối với các sản phẩm học thuật do A.I. hỗ trợ tạo ra... Bài viết nhận diện những thách thức pháp lý trong việc ứng dụng A.I. trong nghiên cứu khoa học nói chung và khoa học xã hội và nhân văn nói riêng, qua đó đề xuất một số giải pháp nhằm hoàn thiện chính sách và pháp luật về vấn đề này ở Việt Nam trong thời gian tới.

Từ khoá: Trí tuệ nhân tạo; khoa học xã hội và nhân văn; hoàn thiện chính sách

Nhận bài: 16/5/2025

Hoàn thành biên tập: 26/12/2025

Duyệt đăng: 26/12/2025

LEGAL CHALLENGES TO THE APPLICATION OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN SOCIAL SCIENCES AND HUMANITIES RESEARCH IN VIETNAM

Abstract: Alongside the substantial benefits that artificial intelligence (A.I.) offers, the world is increasingly confronted with growing concerns regarding the ethical, legal, and social implications of A.I. applications. In Vietnam, although the National Strategy on Research, Development, and Application of A.I. to 2030 has been promulgated, the application of A.I. in scientific research, particularly in the social sciences and humanities, remains inadequately prepared in terms of academic foundations and policy frameworks. This shortcoming is manifested in the absence of specific legal provisions governing research activities, as well as the lack of a clear legal basis for the establishment and allocation of intellectual property rights in relation to scholarly outputs produced with the support of A.I.. This article identifies key legal challenges arising from the application of A.I. in scientific research in general, and in the social sciences and humanities in particular, and accordingly proposes several recommendations aimed at improving the policy and legal framework governing this issue in Vietnam in the period ahead.

Keywords: Artificial intelligence (A.I.); social sciences and humanities; policy and legal reform

Received: 16 May 2025; Editing completed: 26 December 2025; Accepted for publication: 26 December 2025

1. Đặt vấn đề

Trên bình diện quốc tế, ít nhất 69 quốc gia đã đề xuất hơn 1.000 sáng kiến chính sách

và khuôn khổ pháp lý liên quan đến A.I. nhằm giải quyết các mối quan ngại về an toàn và quản trị công nghệ này¹. Điều này

* Phó Giáo sư, Tiến sĩ, Viện Nhà nước và Pháp luật,
Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam
E-mail: hoangkhuynenl@gmail.com

¹ OECD (2024), *Futures of Global AI Governance: Co-Creating an Approach for Transforming Economies*